

Danmarks Ringmærkerforening

Etiske regler for ringmærkning af fugle

Vi fanger og mærker fugle på en dispensation fra Lov om jagt og vildtforvaltning (kapitel 2) og den enkelte ringmærker er ansvarlig for fuglenes sikkerhed og velbefindende under fangst og mærkning. Det betyder at stress og risici for fysiske skader og dødsfald skal minimeres. Formålet med Danmarks Ringmærkerforenings etiske regler er at fremme udbredelsen af en fælles etik omkring ringmærkning i Danmark. Reglerne skal ses som et supplement til regelsættet udarbejdet af Ringmærkningscentralen på Zoologisk Museum, Statens Naturhistoriske Museum. For en mere uddybende beskrivelse af fangst og mærkningsteknikker konsultér Ringmærkerhåndbogen på www.ringmaerkning.dk eller kontakt bestyrelsen fra Danmarks Ringmærkerforening eller personalet på Ringmærkningscentralen for yderligere informationer. Nærværende regelsæt skal opfattes som værende dynamisk og alle ringmærkere opfordres derfor til aktivt at deltage i dets udvikling.

1 Hensynet til fuglene

1.1 Fuglenes ve og vel skal altid have førsteprioritet. Lad aldrig personlige egeninteresser få indflydelse på dine prioriteter i forbindelse med ringmærkningen og din vurdering af god ringmærkningsskik.

1.2 Håndtér hver fugl forsigtigt, roligt og med respekt. Det er vigtigt, at du inden fangst og mærkning har styr på dit ringmærkningsgrej og nøje overvejer hvordan ringmærkningen skal gribes an under de givne forhold, så fuglene ikke stresses mere end nødvendigt eller på nogen måde lider overlast. Undgå mærkning under ugunstige forhold, herunder dårlige vejrforhold (f.eks. stærk blæst, nedbør eller ekstrem kulde).

1.3 Tilse spejlnet, fælder etc. så ofte som det er nødvendigt – dvs. mindst hver time under optimale vejrforhold og ellers mindst hver halve time. Husk at lukke alle net og fælder efter endt ringmærkning (lad aldrig net eller selvfangende fælder stå åbne utilsete natten over).

1.4 Fang kun så mange fugle af gangen, som du kan håndtere og ringmærke med fuldt fagligt udbytte. Vær bevidst om dit erfaringsniveau og diskutér det åbent med andre ringmærkere.

1.5 Hold kun ikke-aggressive individer af samme art eller størrelse i samme opbevaringspose/-kasse. Visse arter bør altid opbevares som enkeltindivider (f.eks. kærnebider, tornskader, ugler og rovfugle).

1.6 En fugl må som udgangspunkt kun holdes fanget den tid det tager at identificere, køns- og aldersbestemme og ringmærke eller på anden måde undersøge fuglen. Fuglen skal slippes, når det ikke længere er fagligt formålstjenstligt at holde fuglen fanget, ellers hvis fuglen viser tegn på udmattelse.

1.7 Luk net og fælder i regn, stærk sol eller blæst og hvis der er prædatorer (f.eks. katte, hunde, rovfugle, ugler eller tornskader) i nærheden. Luk også nettene hvis mængden af genfangster overstiger det rimelige (jf. punkt 1.3 og 1.6).

1.8 Tilse net og andet fangstudstyr regelmæssigt for skader og reparér dem hurtigst muligt, idet ikke vedligeholdt fangstudstyr har større risiko for at skade fuglene.

1.9 Det anbefales, at fugle der er kommet til skade i en sådan grad, at det vurderes at de ikke vil kunne komme til at leve et normalt fugleliv, aflives hurtigt og smertefrit. Det anbefales at fuglens hoved adskilles hurtigt fra kroppen (dislokation af halsen; jf. dyreværnsloven § 13), enten ved brug af kniv eller økse eller for større fugle (fra tyrkerdue og opefter) ved at holde i hovedet og roterer kroppen kraftigt som en saltslynge. Hvis fuglen ønskes indsendt til Ringmærkningscentralen, bør den døde fugl være intakt, og det anbefales derfor at nakkehvirvlerne trækkes ("smuttes") fra hinanden (især virksomt ved mindre spurvefugle).

2 Generelle hensyn og hensynet til ringmærkningens omdømme

2.1 Al ringmærkning i Danmark skal udføres i overensstemmelse med regler, retningslinier og vejledninger udstedt af Naturstyrelsen og Ringmærkningscentralen på Zoologisk Museum, samt under iagttagelse af det etiske regelsæt.

2.2 Din mærkning skal have et klart og relevant formål, beskrevet i en af Naturstyrelsen eller Ringmærkningscentralen godkendt projektbeskrivelse, og ikke være mere omfattende end nødvendig i relation til formålet.

2.3 Vær åben og imødekommende overfor offentligheden. Fortæl om arbejdet og hvilket formål det tjener. Vær altid bevidst om, at fangst, mærkning og fremvisning af fugle betyder, at de til en vis grad bliver udsat for stress – en belastning som altid bør forsøges minimeret når der ringmærkes fugle.

3 Andre hensyn

3.1 Ringmærkningsaspiranter skal trænes og vejledes grundigt.

3.2 Vurdér kontinuerligt dit eget arbejde for at sikre en høj kvalitet og accepter konstruktiv kritik fra andre ringmærkere. Overvej i hvor høj grad dit eget incitament til at ringmærke fugle, kan forenes med de gældende retningslinier og etiske regelsæt.

3.3 Ros og/eller giv konstruktive vurderinger af andres arbejde for at bibeholde den højeste mulige standard. Det er vigtigt at give feedback til ringmærkere der ikke sætter fuglenes ve og vel som førsteprioritet. Hvis dette ikke fører til forbedringer bør Ringmærkningscentralen informeres.

3.4 Ringmærkere bør altid søge at indsamle så fyldestgørende og præcist et datasæt på fuglen som muligt. Hold dig derfor orienteret om hvad der findes af nyere litteratur på området. Ringmærk ikke en fugl, der ikke er sikkert artsbestemt.

3.5. Det er essentielt, at hver enkelte ringmærker arbejder for at så få fugle som overhovedet muligt kommer til skade eller dør i forbindelse ringmærkning. Vær åben og ærlig over for problemer. Eventuelle tilskadekomne eller døde fugle - også de fugle der dør af afkræftelse - skal indberettes til Ringmærkningscentralen.

3.6 Fremvisning af fugle fanget med ringmærkning for øje er en fin måde at fremme oplysningen om ringmærkningen og fuglene i Danmark. Fremvis den enkelte fugle så kort tid som muligt. En fremvisning af en fugl bør ikke overstige cirka 5 minutter ud over den normale tid, det tager at ringmærke fuglen – både af hensyn til fuglen selv og de fremmødtes eventuelle medfølelse med fuglen. Undgå at fremvise dagens genfangster.

3.7 Overvej konsekvenserne inden du udmelder fangsten af en sjælden fugl. Fugle bør aldrig meldes generelt (uden for lokalområdet) ud, før de er sluppet efter endt mærkning, fotodokumentation mv. (se 1.6). Før du beslutter dig for at udmelde en sjælden fugl, så tænk nøje over om lokaliteten og lodsejeren kan bære, at mange fugleinteresserede måske møder op for at genfinde fuglen.